

GEBIEDSPROGRAMMA 2019

NAARDEN BUITEN DE VESTING

NAARDEN BUITEN DE VESTING

gebiedsprogramma 2019

3294

maart 2020

Regio Gooi en Vechtstreek
MTD landschapsarchitecten

VOORWOORD

In het programma Naarden buiten de Vesting werken de gemeente Gooise Meren, Regio Gooi en Vechtstreek, Provincie Noord-Holland en Waterschap Amstel, Gooi en Vecht samen aan de verhoging van de recreatieve, de cultuurhistorische, de ecologische en de landschappelijke waarde van het gebied tussen Naarden-Vesting en Muiden. Hiervoor wordt onder meer geïnvesteerd in waterrecreatie, wandelroutes en het behoud van de schootsvelden.

Er zijn al mooie resultaten bereikt, zoals een ecologische verbinding tussen het Naardmeer en Gooimeer. Er is een succesvolle ruil van weilanden georganiseerd waardoor agrarische bedrijven meer aaneengesloten gebied hebben. In de schootsvelden is vervuilde grond gesaneerd en de openheid hersteld. Grote stukken zijn overgedragen aan het Goois Natuurreservaat. Daarmee is verzekerd dat deze schootsvelden hun natuurwaarde en openheid behouden. Ook is er een wandelpad tussen de Naarden-Vesting en Stadzicht gemaakt. De partijen hebben ook een aanvullende ambitie gerealiseerd: het opzetten van een volwaardig programma Verder met de Vesting Muiden.

De focus ligt nu op een ander belangrijk doel van het programma: het bevorderen van de waterrecreatie en ruimtelijke kwaliteit van de Naardertrekvaart. In het programma was opgenomen dat een vaarverbinding tussen de trekvaart en het Gooimeer wordt gemaakt en bij Naarden een passantenhaven en insteekhaventjes voor de bootjes in de trekvaart komen. Vanwege hogere kosten en gebrek aan politiek draagvlak in de gemeenteraad van Gooise Meren hebben de partijen, na een evaluatie in de zomer van 2019, besloten om deze vaarverbinding te schrappen en de doelstellingen voor waterrecreatie op een andere manier vorm te geven.

De gezamenlijke overheden zien nog steeds kansen voor waterrecreatie op de trekvaart. Goede recreatieve voorzieningen leveren plezier op voor recreanten en komen ook ten goede aan de belevingswaarde van het landschap (zowel vanaf het water als vanaf de wal) en aan economische bedrijvigheid. Met ontwikkelingen in de omgeving, zoals de waterrijke wijken Krijgsman en Weesperluis, wordt ook groei verwacht. Er wordt daarom ingezet op een groeiemodel, waarbij eerst wordt geïnvesteerd in het aantrekkelijker maken van de huidige Naardertrekvaart.

Dit doen we onder meer door het slopen van het pand op de kop van bedrijventerrein Gooimeer-Zuid, zodat de vestinggracht kan worden hersteld en er ruimte komt voor ligplaatsen. We pakken ook de verrommeling in de trekvaart aan en kijken naar andere quick-wins.

We kijken uit naar de afronding van het programma. Wij zijn ervan overtuigd dat het programma dan een belangrijke bijdrage zal hebben geleverd aan de ruimtelijke kwaliteit, natuur-, recreatieve- en cultuurhistorische waarden en economische potentie in het gebied.

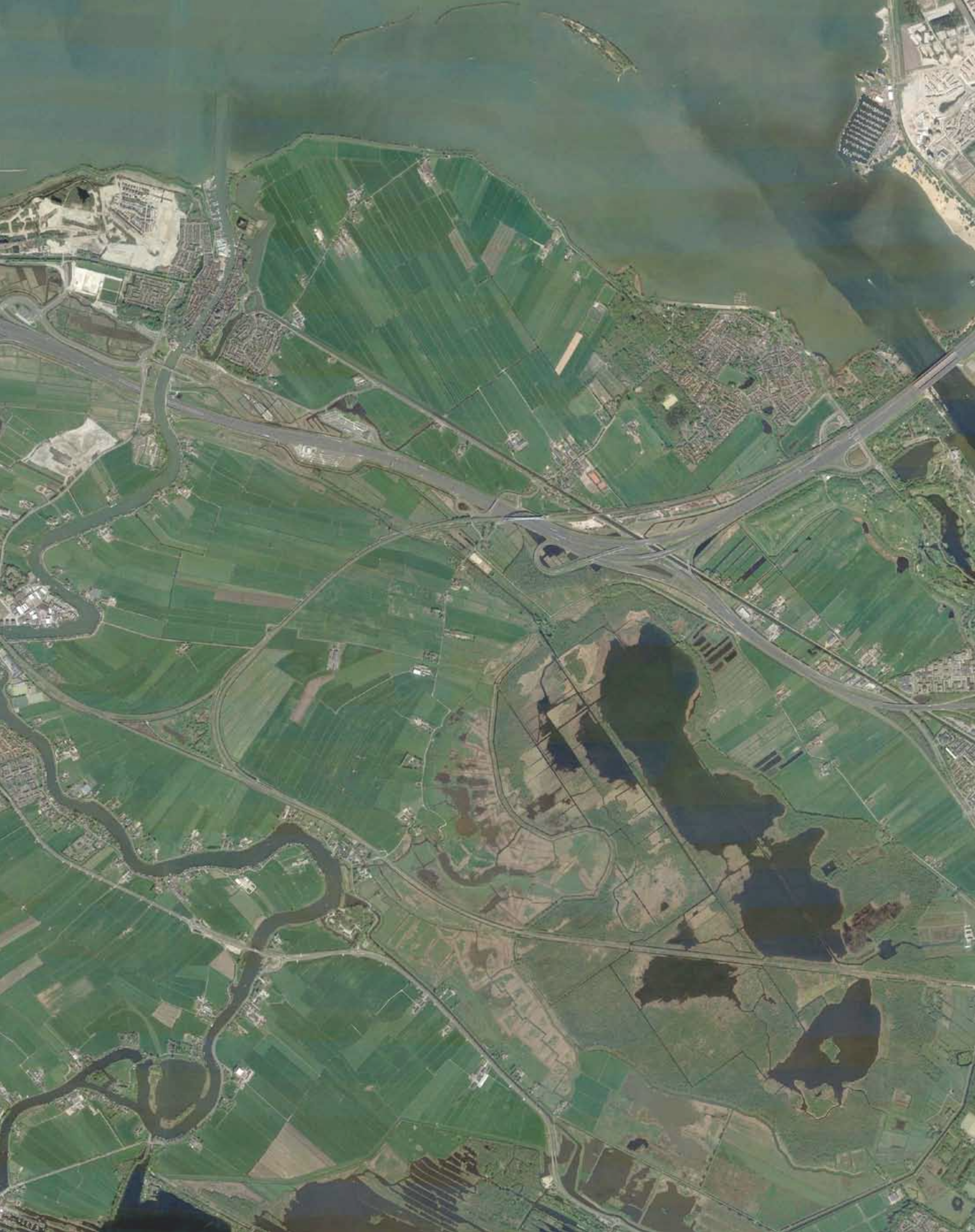

Regio
Gooi en Vechtstreek

INHOUD

1	inleiding	9
2	Historische en ruimtelijke context	15
	2.1 Kwaliteiten van het landschap	15
	2.2 Kwaliteiten natuur	25
	2.3 Invloed van infrastructuur en verstedelijking	21
3	Uit te voeren projecten gebiedsprogramma 2019	29
	3.1 Historische havenkom Naarden	33
	3.2 Versterken recreatieve waarde Naardertrekvaart	41
4	Aanvullende ambities	43
	4.1 Aanvulling project 'Versterken recreatieve waarde Naardertrekvaart'	47
	4.2 Afronding Gooimeertak	48
	4.3 Veilig stellen schootsvelden Naarden	49
	4.4 Verder met de Vesting Muiden	51
	Bijlagen	
	Bijlage 1. Uitvoerde projecten gebiedsprogramma 2015	53
	1.1 Ecologische verbinding Gooimeertak	57
	1.2 Agrarische structuurversterking	59
	1.3 Herstel en veiligstellen van de schootsvelden	61
	1.4 Wandelpad tussen Naarden-Vesting en Stagzigt	63
	Bijlage 2. Overzicht kosten en financiering	65
	colofon	69

INLEIDING **1**

Gooi en Vechtstreek is een bijzonder gebied. Strategisch gelegen tussen Amsterdam, Almere, Amersfoort en Utrecht en met een diversiteit aan landschap, cultuurhistorie en creativiteit, is de Gooi en Vechtstreek een aantrekkelijk vestigingsgebied. Met een hoog voorzieningenniveau en toegang tot de Randstad biedt deze regio een unieke combinatie van wonen, recreëren, werken en welzijn.

Deze kwaliteiten staan onder druk. Daarom werken overheden en gebiedspartijen samen om ook de natuur- en landschappelijke waarden, recreatieve mogelijkheden en duurzaam beheer van het landschap te versterken. Deze samenwerking krijgt onder meer vorm in de stuurgroep Gooi en Vechtstreek. Deze stuurgroep is een bestuurlijk platform dat de eindverantwoordelijkheid draagt voor de realisatie van een eigen programma. Dit programma Gooi en Vechtstreek bouwt voort op de werkwijze van de Groene Uitweg (zie kader hieronder). Deze werkwijze kenmerkt zich door een integrale en gebiedsgerichte benadering, waarbij partijen vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid werken aan de realisatie van de verschillende gebiedsopgaven.

Onderdeel van het programma Gooi en Vechtstreek is het gebiedsprogramma 'Naarden buiten de Vesting'. Dit gebiedsprogramma is gestart omdat in het buitengebied van Naarden diverse opgaven spelen op het vlak van natuur, recreatie, landbouw en cultuurhistorie en landschap. 'Naarden buiten de Vesting' bestond uit zeven projecten (zie kaart) en twee aanvullende doelstellingen. In 2015 is het gebiedsprogramma vastgesteld door de betrokken overheden (Regio Gooi en Vechtstreek, Provincie Noord-Holland, Gooise Meren en Waterschap Amstel, Gooi en Vecht). Diverse projecten zijn al uitgevoerd.

Gebiedsprogramma 2019

In 2019 is besloten om het project vaarverbinding te schrappen en de projecten 'passantenhaven Naarden' en 'optimalisatie trekvaart' anders in te vullen. Het gebiedsprogramma is daarom aangepast zoals in dit document wordt getoond. Het gebiedsprogramma 2019 is gekoppeld aan een nieuwe samenwerkingsovereenkomst, die in 2019 is gesloten. Het vormt daarmee de basis hoe de partijen de projecten in de komende jaren gaan uitvoeren.

Dit gebiedsprogramma 2019 geeft, op basis van de huidige informatie, per project een omschrijving van de opgave, de kostenraming en andere relevante informatie. Daarbij wordt eerst ingegaan op de historische en ruimtelijke context van het programma.

In de bijlage staan de projecten die al zijn uitgevoerd. Partijen hebben in de samenwerkingsovereenkomst ook een aantal aanvullende ambities opgenomen, waar de partijen zich voor in willen spannen als de gelegenheid zich voordoet. Deze staan in hoofdstuk 4.

luchtfoto huidige situatie omgeving Gebiedsprogramma

GEBIEDSPROGRAMMA

A6

GOOIMEER

NIEUWE ZEEDIJK

OUDE ZEEDIJK

Maatlanden

NAARDERTREKVAART

Binnendijksche
Overscheense polder

Viaduct A1 - afrit Naarden vesting

Keverdijksche
Overscheense polder

de Kwakel

Fort Ronduit

Groene brug

Prinses Irenebrug

Oud Valkeveen

DERMEER

KARNEMELKSLOOT

VESTINGGRACHT NAARDEN

Context: het programma Groene Uitweg

Toen in 2003 de planvorming op start kwam voor het verbeteren van de wegverbinding tussen Schiphol, Amsterdam en Almere, was er ook besef dat dit moest samengaan met versterking van de ruimtelijke/groenblauwe kwaliteiten van het gebied. Overheden en gebiedspartijen in gebied binnen de invloedssfeer van de A1, A6 en A9 zijn gezamenlijk tot een inzet gekomen onder de noemer 'Groene Uitweg'. Vertrekpunt van het programma is de opgave om de kwaliteiten van de hele regio voor de toekomst te behouden en versterken en ervoor te zorgen dat het gebied aan de ruimtelijke en groenblauwe verwachtingen en vragen voor de 21e eeuw kan voldoen. De regering heeft in 2006 besloten om deze ambities over te nemen en ook middelen beschikbaar gesteld om projecten uit te voeren. Een voorbeeld hiervan is het aquaduct bij Muiden.

Het Groene Uitwegprogramma is één van de pijlers van het programma Gooi en Vechtstreek geworden. Deze uitgangspunten zijn daarbij nog steeds van kracht:

Evenwicht

Een juist evenwicht tussen, en waar mogelijk het samengaan van, roodgrijze ontwikkelingen en ruimtelijke/groenblauwe kwaliteiten is onontbeerlijk voor de toekomst van het gebied in zijn geheel.

Samenwerking

Een op consensus gerichte en toekomstgerichte samenwerking. Samenhang, integraliteit en gedeelde verantwoordelijkheid voor het totale programma zijn noodzakelijk voor een voortvarende uitvoering. Dit betekent dat deelvraagstukken in een breder verband worden opgepakt en partijen niet alleen werken voor hun eigen problematiek maar verantwoordelijkheid nemen voor het gehele programma.

Financiering

Partijen dragen naar vermogen en bevoegdheden eraan bij dat er gelijkwaardig (evenwichtig en gelijktijdig) wordt geïnvesteerd in de verschillende programmaonderdelen. Zonder geld en instrumenten geen uitvoering.

Speerpunten

Er zijn zes speerpunten benoemd:

- 1 Bekendheid, toegankelijkheid en verblijfskwaliteit landelijk gebied;
- 2 Leesbaarheid van landschap en cultuurhistorie;
- 3 Vernieuwend ondernemerschap;
- 4 Duurzaam beheer landelijk gebied;
- 5 Ontwikkeling van robuuste natuur;
- 6 Verbetering van abiotische omstandigheden.

Muider Sluis

MUIDEN

Muiderberg

Muider polder

Nieuwe

Gemeente

Keerdijkse polder

Klomp

PORT UITERMEER

Naardermeer

IJMEER

Rietpolder

MUIDERTREKVAART

VESTINGGRACHT MUIDEN

Noordpolder

Zuidpolder

Bloemendaler polder

VECHT

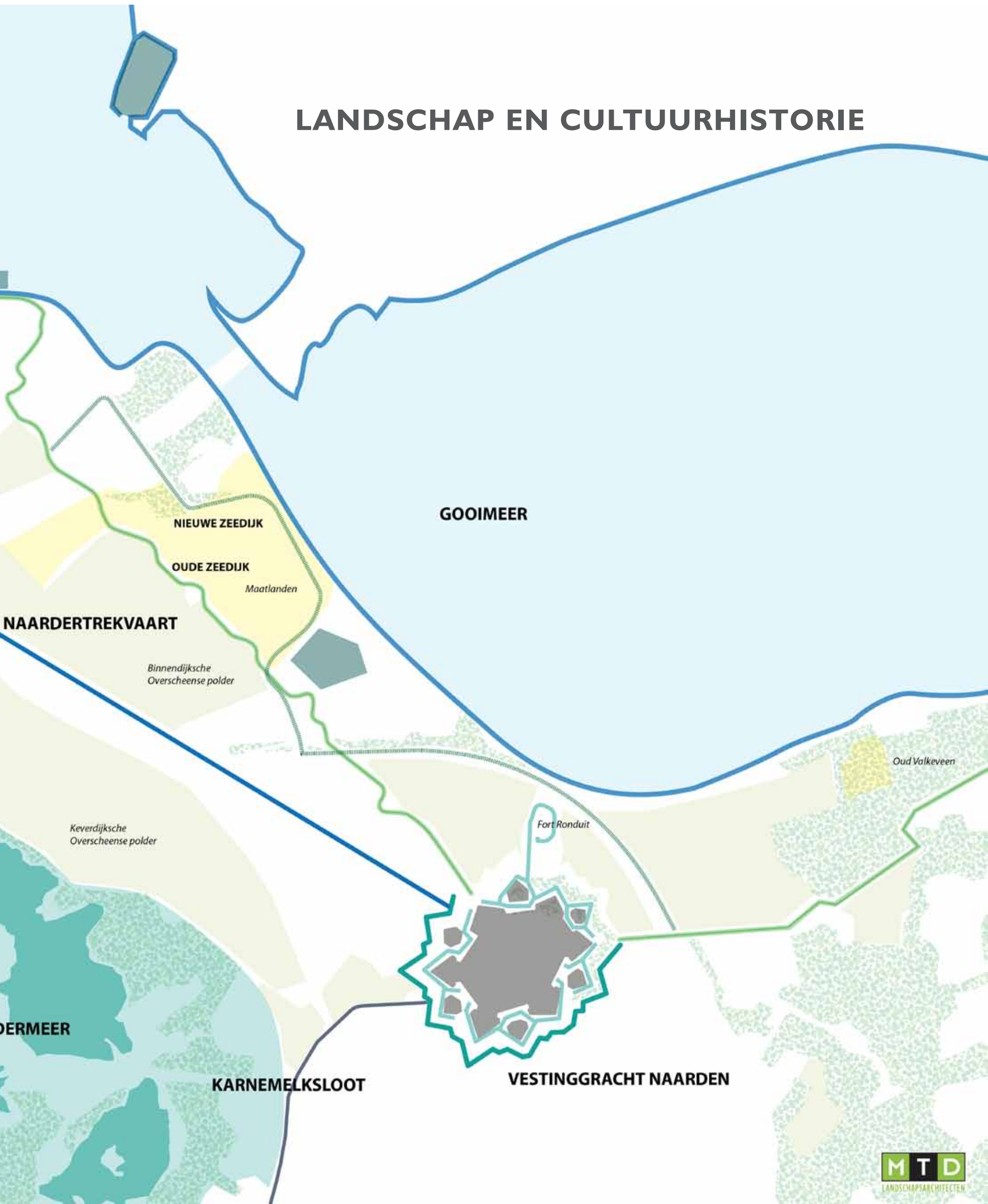
Nieuwe Keverdijksche polder

VESTINGGRACHT
WEESP

Fort Uitermeer

NAARD

LANDSCHAP EN CULTUURHISTORIE

GOOIMEER

NIEUWE ZEEDIJK

OUDE ZEEDIJK

Maatlanden

NAARDERTREKVAART

*Binnendijksche
Overscheense polder*

*Keverdijksche
Overscheense polder*

Fort Ronduit

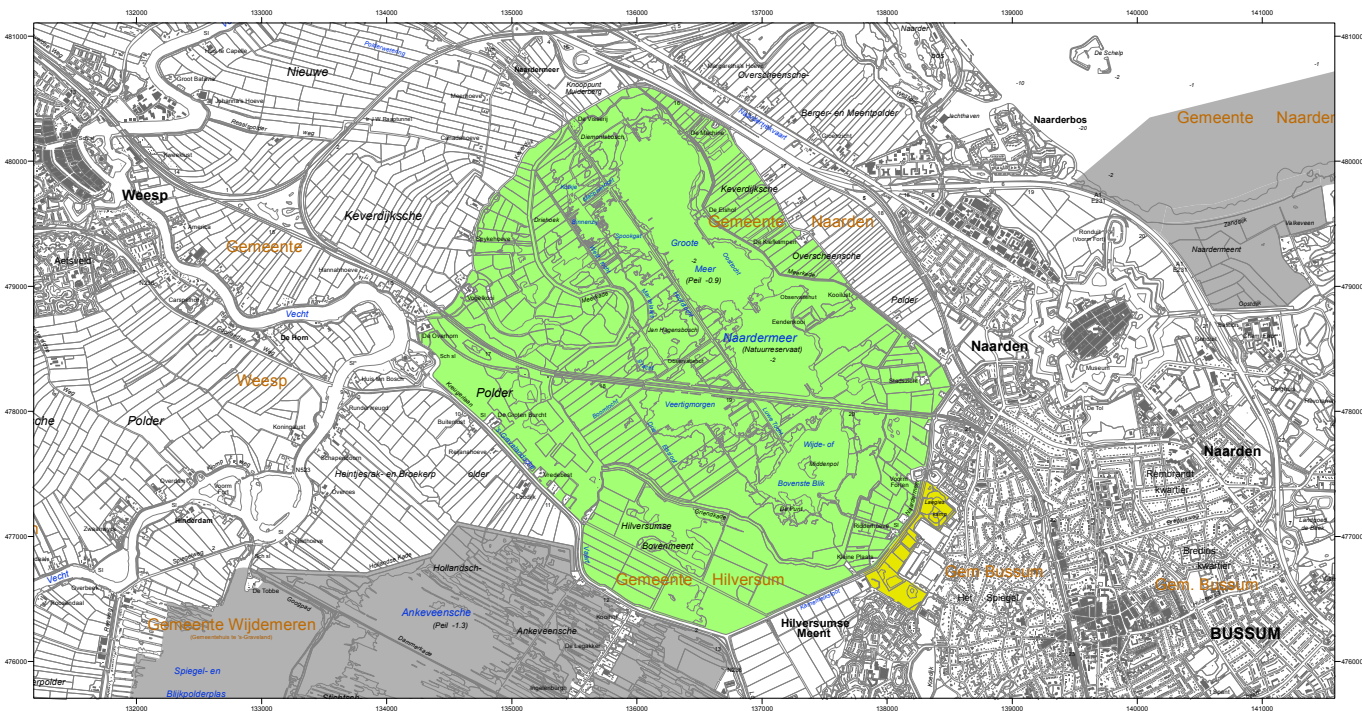
Oud Valkeveen

DERMEER

KARNEMELKSLOOT

VESTINGGRACHT NAARDEN

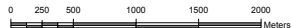
Natura 2000-gebied #94 Naardermeer

Ministerie van Economische Zaken
Natura 2000-gebied Naardermeer
 Kaart behorende bij aanwijzingsbesluit PDM/2013-094 tot aanwijzing als speciale beschermingszone onder de Habitatrichtlijn (NL3000061) en ter wijziging van het besluit tot aanwijzing als Vogelrichtlijngebied (NL2000012)
 Datum kaartproductie: 4-4-2013 16:07:40

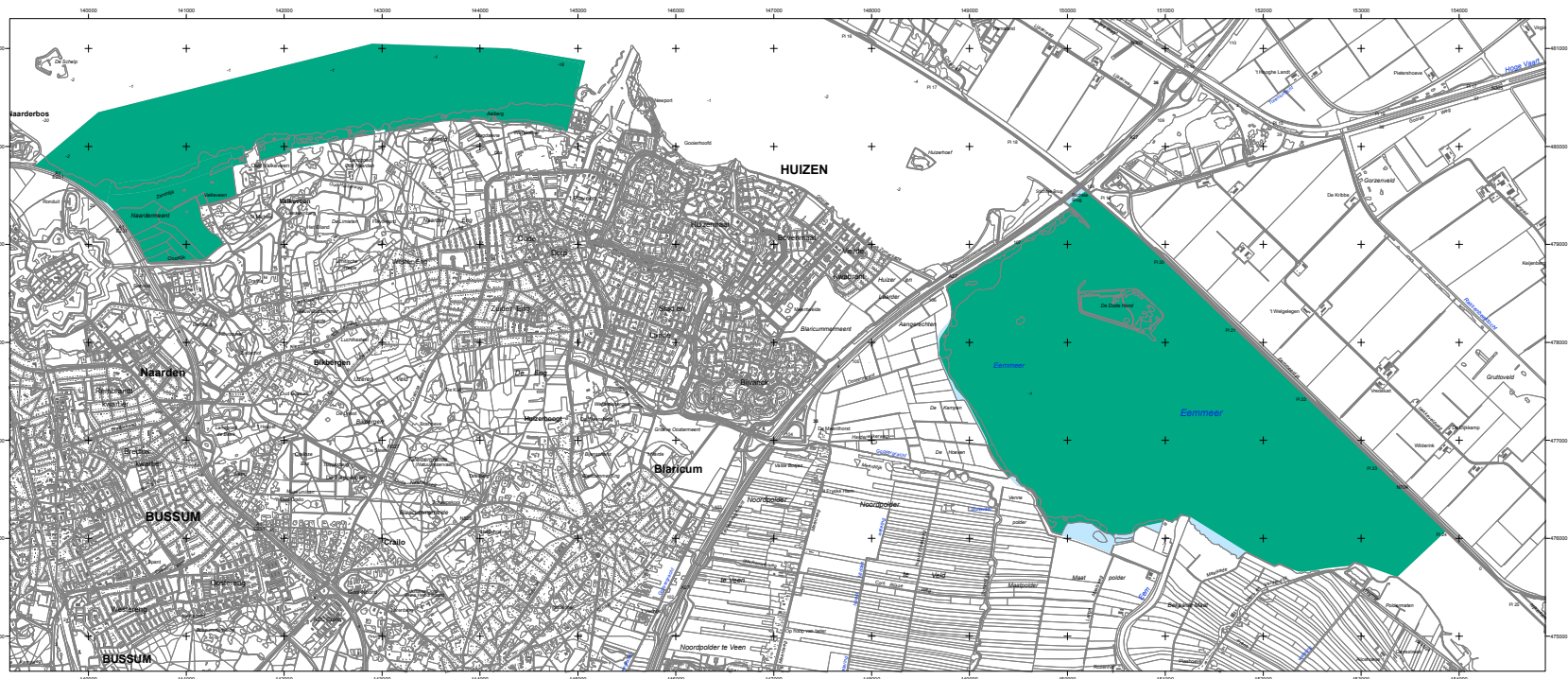
Er geldt een algemene exonereringsformule op grond waarvan o.a. bestaande bebouwing en verhardingen meestal geen deel uitmaken van het aangegeven gebied (zie verder Nota van toelichting bij het besluit).

- Legenda**
- HR (24 ha)
 - VR + HR (1127 ha)
 - Totale oppervlakte = 1151 ha
 - Ander Natura 2000-gebied (indicatief)
 - VR = Vogelrichtlijngebied
 - HR = Habitatrichtlijngebied

Topografische ondergrond: Copyright © 2013, Dienst voor het kadaster en openbare registers, Apeldoorn.

Natura 2000-gebied #77 Eemmeer & Goomeer Zuidoever

Ministerie van LNV, Programmadirectie Natura 2000
Natura 2000-gebied Eemmeer & Goomeer Zuidoever
 Kaart behorende bij aanwijzingsbesluit PDM/2009-017 ter wijziging van het besluit tot aanwijzing als Vogelrichtlijngebied (NL9802035)
 DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN VOEDSELKALITEIT
 Datum Handtekening
 w.g. G. Verburg

Er geldt een algemene exonereringsformule op grond waarvan o.a. bestaande bebouwing en verhardingen meestal geen deel uitmaken van het aangegeven gebied (zie verder Nota van toelichting bij het besluit).

- Legenda**
- VR (23 ha)
 - VR + BN (1561 ha)
 - Totale oppervlakte = 1584 ha
 - Ander Natura 2000-gebied (indicatief)
 - VR = Vogelrichtlijngebied
 - BN = beschermd natuurmonument

Schaal 1 : 25 000 (A1)
 Kaartproductie: 10/25/2009 9:26:00 PM

Topografische ondergrond: © De auteursrechten en Databankrechten zijn voorbehouden aan de Topografische Dienst Kadaster, Emmen, 2009

2.2 kwaliteiten natuur

Het Naardermeer is een natuurlijk veenmeer, dat in de 16e eeuw zijn huidige vorm heeft gekregen. Er zijn meerdere pogingen gedaan om het meer droog te leggen, wat nog te zien is. Begin 20e eeuw was er een plan om er een vuilstort van te maken, waardoor er maatschappelijk protest kwam. J.P. Thijsse richtte de Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten in Nederland (Natuurmonumenten) op. In 1906 kocht deze vereniging het Naardermeer en riep het uit tot het eerste Nederlandse natuurreservaat. In het gebied, dat circa 1180 hectare groot is, zijn talloze zeldzame vogels, amfibieën en zoogdieren aanwezig, waaronder een unieke kolonie aalscholvers. Het gebied omvat open plassen, moerasbossen, rietlanden met trilveen en hooilanden.

In het Gooi ontstond in 1932 de Stichting Gooisch Natuurreservaat, die tot doel heeft om de Gooise natuur te behouden.

Het IJmeer en het Gooimeer ontstonden toen Zuidelijk Flevoland werd drooggelegd (1968). Het open water is nog steeds een belangrijke kwaliteit en belangrijk voor de natuur.

Het Naardermeer, delen van het Gooimeer en het IJmeer zijn Natura 2000-gebieden en maken onderdeel uit van het Natuurnetwerk Nederland. Natura 2000 is een netwerk van beschermde natuurgebieden in de Europese Unie. Dit Natura 2000 netwerk bestaat uit gebieden, die zijn aangewezen onder de Vogelrichtlijn en onder de Habitatrichtlijn. Volgens deze Europese richtlijnen moeten lidstaten specifieke diersoorten en hun natuurlijke leefomgeving beschermen om de biodiversiteit te behouden. De overkoepelende naam voor (combinaties van) deze gebieden is 'Natura 2000-gebied'.

Het Natuurnetwerk Nederland is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter met elkaar en met het omringende agrarisch gebied verbinden. Alle Natura 2000-gebieden liggen in het Natuurnetwerk Nederland. (bron: www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/natuur-enbiodiversiteit/natuurnetwerk-nederland).

IJMEER

MUIDERTREKVAART

VESTINGGRACHT MUIDEN

VECHT

VESTINGGRACHT
WEESP

NAARD

NATUUR EN WATER

GOOIMEER

NAARDERTREKVAART

DERMEER

KARNEMELKSLOOT

VESTINGGRACHT NAARDEN

2.3 invloed van infrastructuur en verstedelijking

Doorsnijding door infrastructuur

Sinds het einde van de 19e eeuw hebben in het gebied een groot aantal omvangrijke, met name infrastructurele, ontwikkelingen plaats gevonden. In 1874 werd de Gooilijn aangelegd: de treinverbinding tussen Amsterdam, Hilversum en Amersfoort. Deze spoorlijn loopt dwars door het Naardermeer. De Flevolijn werd in 1987 opengesteld.

In 1932 werd de eerste snelweg door het gebied aangelegd: de huidige A1 tussen Muiden en Naarden. Tussen 1967 en 1973 werd de verbinding tussen Naarden en Baarn gemaakt en de weg tussen Naarden en Muiden verbreed. In 2017 is de A1 bij Muiden verbreed, waarbij de weg 300 meter is verlegd en de brug is vervangen door een aquaduct.

De verbinding naar Flevoland, de A6, werd in 1977 aangelegd en ook in 2017 verbreed. De N236 tussen Bussum, Weesp en Amsterdam dateert uit de jaren '30.

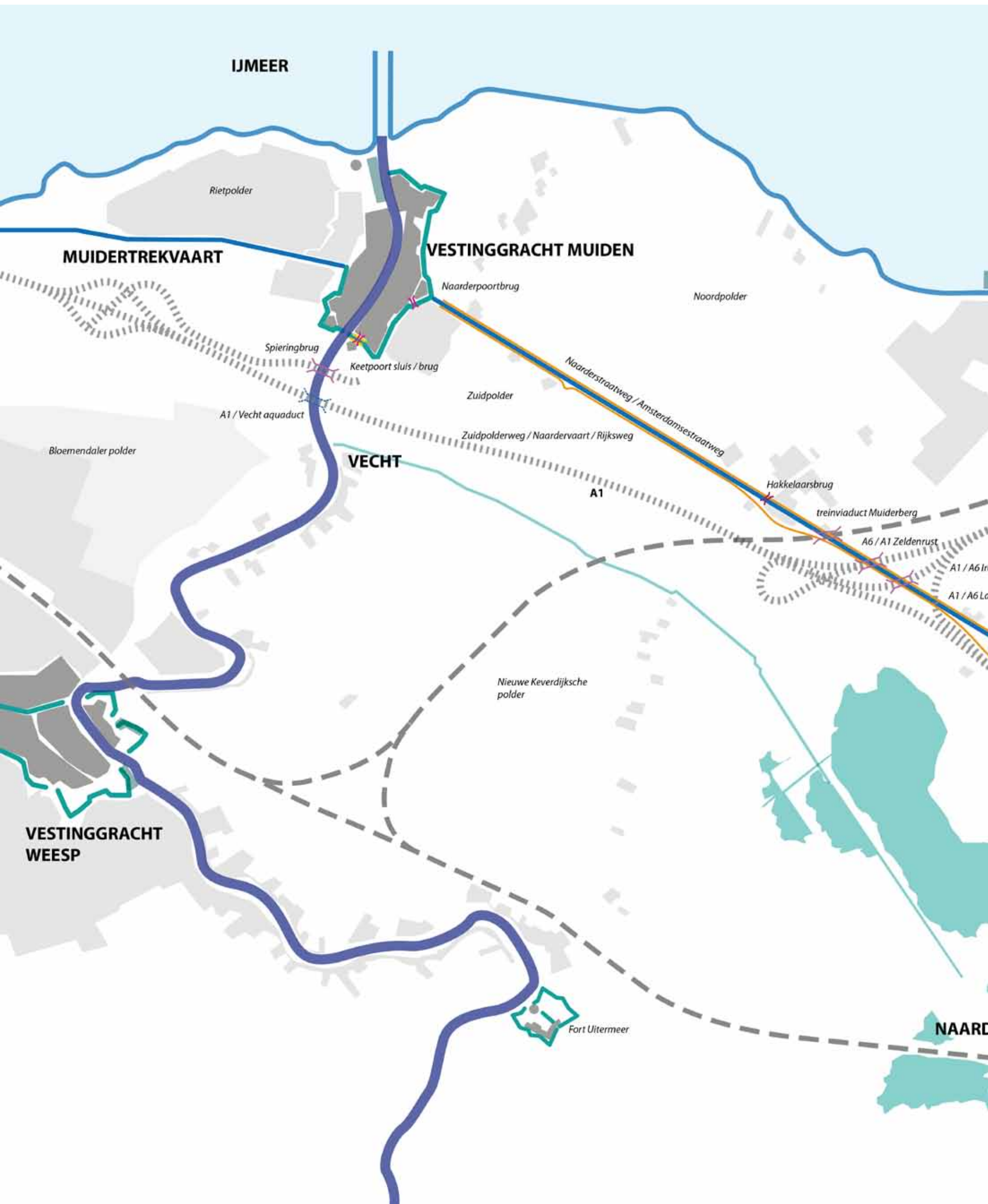
Deze infrastructuurlijnen, met name de rijkswegen en het spoor, zorgen voor een enorme doorsnijding en versnippering van het aanwezige landschap, waardoor barrières ontstaan in de recreatieve en ecologische verbindingen en waardoor karakteristieke landschappelijke structuren en -elementen minder zichtbaar zijn.

Bij de verbreding van de A1 en de A6 is de gelegenheid aangegrepen om ecologische verbindingen te maken onder de snelweg door. Bij de N236 was dit al eerder gebeurd. In 2019 zijn diverse ecopassages onder het spoor in het Naardermeer gemaakt. Zo worden de natuurgebieden weer met elkaar verbonden.

Al blijft de omvangrijke infrastructuur een grote barrière vormen. Recentelijk zijn in het Gooi over A- en N-wegen diverse econducten aangelegd. Hierbij is aandacht besteed aan de inpassing van landschap en natuur.

Verstedelijking

In 1926 werd de militaire status van een deel van de vestingsteden opgeheven, waarna het weinig scheelde of de vestingwerken van Naarden zouden zijn geslecht. Dat betekende ook dat er geen beperkingen meer waren om in het schootsveld te bouwen. In 1963 werd de Kringenwet, die dit regelde, helemaal afgeschaft. Daardoor zijn de schootsvelden van Naarden en Muiden gedeeltelijk bebouwd. Bij Naarden kwam onder meer bedrijventerrein Gooimeer.

IJMEER

MUIDERTREKVAART

VESTINGGRACHT MUIDEN

Rietpolder

Naarderpoortbrug

Noordpolder

Spieringbrug

Keetpoort sluis / brug

Zuidpolder

Naarderstraatweg / Amsterdamsestraatweg

Bloemendaler polder

A1 / Vecht aquaduct

Zuidpolderweg / Naardervaart / Rijksweg

VECHT

A1

Hakkelaarsbrug

treinviaduct Muiderberg

A6 / A1 Zeldenrust

A1 / A6 in

A1 / A6 La

Nieuwe Keverdijksche polder

VESTINGGRACHT WEESP

Fort Uitermeer

NAARD

INFRASTRUCTUUR EN BEBOUWING

IJMEER

MUIDERTREKVAART

VESTINGGRACHT MUIDEN

VECHT

VESTINGGRACHT
WEESP

NAARD

Rietpolder

Naarderpoortbrug

Noordpolder

Spieringbrug

Keetpoort sluis / brug

Zuidpolder

Naarderstraatweg / Amsterdamsestraatweg

Zuidpolderweg / Naardervaart / Rijksweg

Bloemendaler polder

A1 / Vecht aquaduct

A1

Hakkelaarsbrug

treinviaduct Muiderberg

A6 / A1 Zeldenrust

A1 / A6 in

A1 / A6 La

Nieuwe Keverdijksche
polder

Fort Uitermeer

RUIMTELIJKE EENHEDEN

In het gebied zijn verschillende belangrijke ruimtelijke eenheden te onderscheiden vanuit (cultuur-) historische, huidige landschappelijke waarden en infrastructurele ontwikkelingen.

(Cultuur-) Historie

- Kustlijn
- Oude Zeedijk
- Vecht
- Vestinggracht
- Trekvaart en jaagpad
- Karnemelksloot

Infrastructuur - bebouwing

- Snelweg A1 / A6
- Spoorlijn
- Lokale hoofdweg
- Brug / Viaduct
- Bebouwing (kern en daarbuiten)

UIT TE VOEREN PROJECTEN

GEBIEDSPROGRAMMA 2019

Inleiding

Het convenant en Gebiedsprogramma 2015 had diverse doelstellingen, waar al verschillende al zijn bereikt. Voor het Gebiedsprogramma 2019 gelden deze doelstellingen:

Doelstelling 1: recreatie en toerisme

- Creëren van ligplaatsen ter plaatse van de voormalige vestinggracht in Naarden op de kop van industrieterrein Gooimeer-Zuid, zulks overeenkomstig de doelstelling cultuurhistorie;
- Vergroten van de toeristische en de daarmee samenhangende economische mogelijkheden in dit deel van de Metropoolregio Amsterdam en de Nieuwe Hollandse Waterlinie/Stelling van Amsterdam;
- Verbeteren van de recreatieve aantrekkingskracht van de bestaande vaarverbinding tussen de Vecht bij Muiden en de Vesting Naarden via de Naardertrekvaart;

Doelstelling 2: cultuurhistorie

- Behoud en herstel van het cultuurhistorisch erfgoed en ruimtelijke kwaliteit rondom de vesting Naarden en Muiden als onderdeel van de Nieuwe Hollandse Waterlinie;
- Het herstel van erfgoed door reconstructie van de voormalige vestinggracht op het bedrijventerrein Gooimeer-Zuid en het herstellen van de openheid van schootsvelden daar;
- Versterken cultuurhistorisch karakter van de Naardertrekvaart;

Deze doelstellingen willen we bereiken in 2 projecten, 'Historische havenkom Naarden' en 'Versterken recreatieve waarde Naardertrekvaart'. Deze staan in dit hoofdstuk.

GEBIEDSPROGRAMMA 2019

3.2 Versterken recreatieve waarde Naardertrekvaart

3.1 Historische havenkom Naarden

3.1 Historische havenkom Naarden

In 1926 werd de kringenwet afgeschaft, waardoor in de schootsvelden permanente bebouwing mogelijk werd. Na de oorlog is het gebied in een hoog tempo bebouwd. Eerst met woningen ten westen van de Naardertrekvaart. Vanaf de jaren 60 werd het bedrijventerrein Gooimeer Zuid ontwikkeld waarmee de openheid van de schootsvelden verloren is gegaan.

Later zijn ook stukken van de vestingwerken verdwenen, zoals een deel van de gracht en twee brugwachterswoningen. Het resterend deel van de gracht vormt de grens tussen het bedrijventerrein Gooimeer Zuid en Naarden Vesting. Tegen de dijk is een deel van de gracht nu een grasveldje en er staat een gebouw.

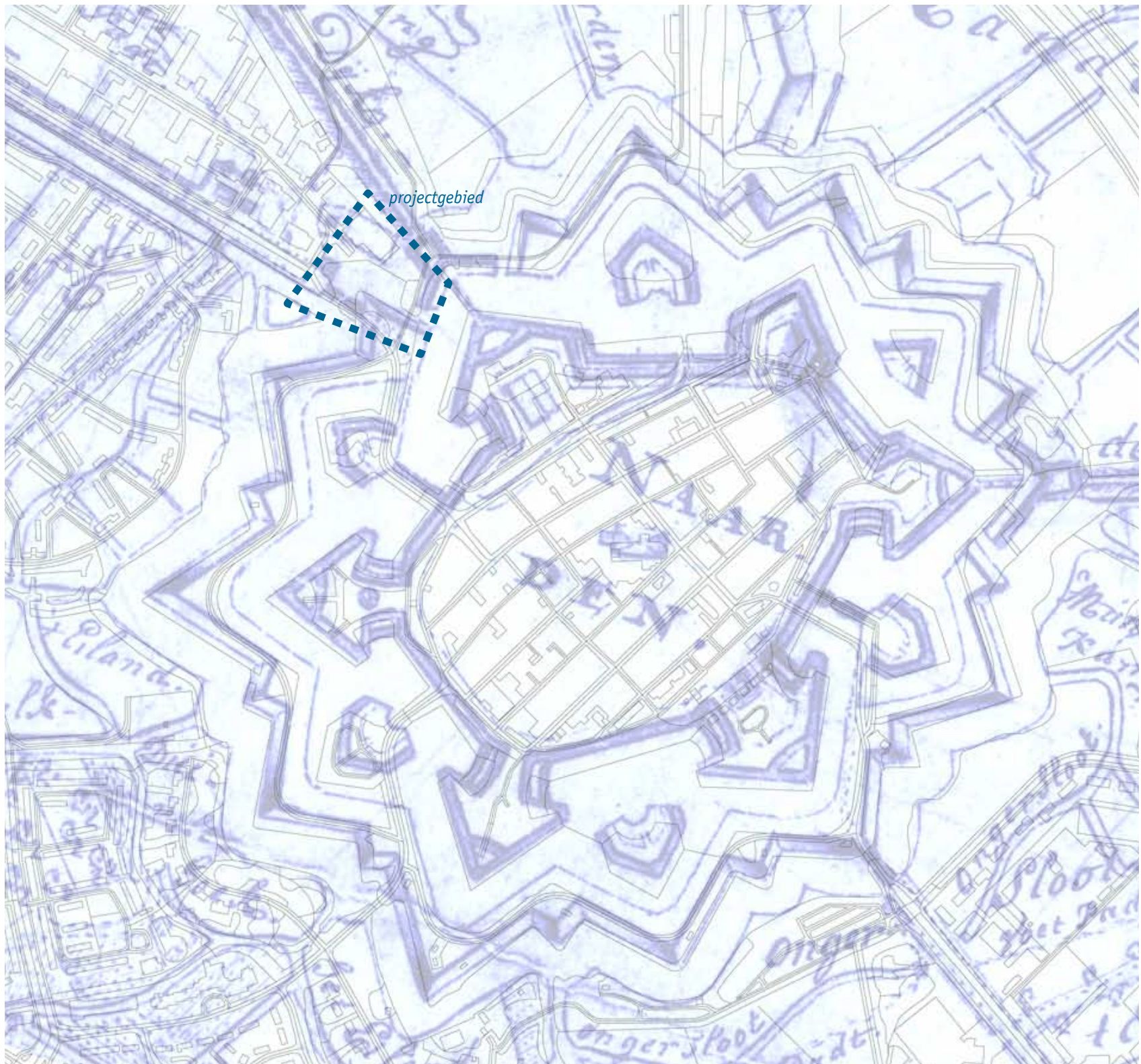
De Amsterdamestraatweg is een belangrijke entree voor verkeer vanuit het noorden (A1) naar de vesting. Het straatbeeld wordt gedomineerd door blik en verharding enerzijds en de Naardertrekvaart anderzijds. De havenkom is rommelig. Niets doet denken aan een oprijlaan tot een vesting van wereldfaam. Pas nadat de brug bij de vesting gepasseerd wordt, is de omgeving monumentaal.

Huidig zicht op havenkom

Gedempt deel van de gracht

Naarden, blauwdruk militaire kaart 1796 met kadastrale kaart 2016

brug over de buitenste vestinggracht in de Amsterdamsestraatweg, 1979

Foto huidige situatie

Naarden, kaart van Fabius, 1725

In het gebiedsprogramma 2015 was het project 'passantenhaven' opgenomen. Dit project had meerdere doelstellingen: het herstellen van de openheid aan de westzijde van de vesting Naarden, het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit en het stimuleren van waterrecreatie.

Er is gekozen om dit project grotendeels door te zetten. Daarbij is alleen het vereiste van passantenplekken losgelaten.

Er is al een participatieproces geweest voor de invulling van de haven. De uitkomsten van dit participatieproces zijn nog steeds leidend voor de uitvoering van het aangepaste project. Uit het participatieproces kwam een duidelijke voorkeur voor een kleinschalige haven naar voren. Deze haven moet primair bijdragen aan de aantrekkelijkheid en de vitaliteit van de vesting. Onderdeel van deze identiteit is de inrichting: dankzij zachte, natuurlijke oevers en natuurlijke materialen gaat de plek onderdeel uitmaken van de vestingwerken.

Veel deelnemers hebben een voorkeur uitgesproken voor het terugbrengen van de historische vorm van de vestinggracht. Deze variant draagt het meest bij aan de ruimtelijke kwaliteit en belevingswaarde van het gebied. Het herstellen van de oude structuur doet tevens recht aan de bijzondere cultuurhistorische waarde van deze vestingrand. Ook dit is daarom een uitgangspunt gebleven.

Inhoud project

Er is al een start gemaakt met het project. De gemeente heeft het pand aan de Energiestraat 1 verworven. Dit gebouw wordt gesloopt zodat de openheid wordt hersteld. De sloop geeft ook de ruimte om de voormalige vestinggracht weer uit te graven.

In de vestinggracht komen ligplaatsen. In dit programma wordt niet vastgelegd of dit vaste of passantenplekken moeten worden. Beide, of een combinatie, zijn denkbaar. Voorwaarde is ook dat dit niet ten koste gaat van de ruimtelijke kwaliteit. De gemeente en de Stichting monumentenbezit, die eigenaar is van het bestaande water, nemen hier uiteindelijk het besluit over.

De gemeente Gooise Meren is verantwoordelijk voor dit project.

Doelstellingen

De doelstellingen, die onder verantwoordelijkheid van het programma vallen, zijn:

- verwerving en sloop Energiestraat 1;
- uitgraven van de voormalige vestinggracht;
- inrichting van overige openbare ruimte op perceel Energiestraat 1 en direct langs de oevers (groenvoorzieningen, wandelpaden, e.d.);
- aanbrengen van voorzieningen om bootjes te kunnen aanleggen;

Financiering

De gemeente heeft, als vergoeding voor de grondwaarde van de overgedragen schootsvelden, een subsidie uit Groene Uitwegmiddelen ontvangen. Deze subsidie wordt ingezet voor verwerving en sloop van Energiestraat 1. Daarnaast wordt de bijdrage van Rijkswaterstaat, als compensatie voor aantasting van de recreatieve en landschappelijke waarde van de Naardertrekvaart, aan dit project besteed.

Groene Uitweg	Provincie Noord-Holland	Gooise Meren	Waterschap AGV	Regio Gooi en Vechtstreek	Rijkswaterstaat	Totaalbudget
€ 860.966*		€ 1.700.000*				€ 2.560.966

* Subsidie overdracht schootsvelden

** Bijdrage van Rijkswaterstaat als compensatie voor aantasting van de recreatieve en landschappelijke waarde van de Naardertrekvaart.

impressie uit: VISIE PASSANTENHAVEN NAARDEN (CONCEPT 03-03-2017)

3.2 Versterken recreatieve waarde Naardertrekvaart

In het gebiedsprogramma 2015 was het project 'optimalisatie trekvaart' opgenomen. Dit project had als doel om een eind te maken aan de verrommeling in de trekvaart en om de ruimte voor varen en roeien zo breed mogelijk te maken. Daarvoor zouden insteekhaventjes langs de vaart worden gemaakt. Door het schrappen van de nieuwe vaarverbinding zal het aantal vaarbewegingen, zeker op kortere termijn, niet substantieel toenemen. Er is daarom minder aanleiding om de vaart hier breder te maken en relatief dure insteekhaventjes te maken voor bootjes. Omdat ook het budget beperkter is, wordt daarom afgezien van het maken van insteekhaventjes.

In het gebiedsprogramma 2015 was ook opgenomen dat de bruggen langs de trekvaart op afstand bedienbaar zouden worden. Dat is nu ook niet meer nodig als onderdeel van het programma 2019.

Inhoud project

De gezamenlijke overheden zien nog steeds kansen voor waterrecreatie op de trekvaart. Er wordt daarom ingezet op een groeimodel, waarbij eerst wordt geïnvesteerd in het aantrekkelijker maken van de huidige Naardertrekvaart. Uit dit programma wordt hier ook een bijdrage aan geleverd.

De partijen zijn nog steeds van mening dat er een eind moet komen aan de verrommeling in de trekvaart. Dit wordt aangepakt door het maken van enkele aanlegplekken en eventueel het verplaatsen van bootjes naar de havenkom. Partijen hebben ook afgesproken om in het uiterste geval handhavend op te gaan treden.

Het beschikbare budget wordt eerst ingezet om de havenkom te realiseren. Als het budget het toelaat, worden er ook quick-wins uitgevoerd om de recreatieve waarde en uitstraling van de Naardertrekvaart en omgeving te verbeteren. Dit zijn daarom aanvullende doelstellingen.

De gemeente Gooise Meren is verantwoordelijk voor dit project.

Doelstellingen

De doelstellingen, die onder verantwoordelijkheid van het programma vallen, zijn:

- het beëindigen van de verrommeling door bootjes in de trekvaart bij Naarden door een combinatie van verplaatsen en faciliteren van bootjes, handhaving en regulering.

Financiering

Ook voor dit project kan de bijdrage van Rijkswaterstaat, als compensatie voor aantasting van de recreatieve en landschappelijke waarde van de Naardertrekvaart, worden aangewend. Waarbij eerst de havenkom wordt gerealiseerd.

Groene Uitweg	Provincie Noord-Holland	Gooise Meren	Waterschap AGV	Regio Gooi en Vechtstreek	Rijkswaterstaat	Totaalbudget
		€ 300.000 onder voorbehoud realisatie havenkom				€ 300.000

AANVULLENDE AMBITIES

In de samenwerkingsovereenkomst 2019 hebben de partijen ook enkele aanvullende ambities uitgesproken. Hier zijn geen financiële verplichtingen aan gekoppeld. Partijen zien het wel als hun verantwoordelijkheid om zich voor deze ambities in te spannen, bijvoorbeeld als er zich kansen voordoen om werk met werk te maken met andere projecten.

kano-oversteekplaats(en)

herstel Noordpoldergemaal

aanlegplaatsen Vestingplein

4.1 Aanvulling project 'Versterken recreatieve waarde Naardertrekvaart'

4.4 Verder met de Vesting Muiden

4.2 Afronding Gooimeertak

**4.3 Veilig stellen
schootsvelden Naarden**

Ambitieschets Vestingplein Muiden

dd april 2019, nader uit te werken in Nota van Uitgangspunten Vestingplein

kano-oversteekplaats(en)

aanlegplaatsen Vestingplein

0 50m

4.1 Aanvulling project 'Versterken recreatieve waarde Naardertrekvaart'

Vanuit de filosofie van het groeimodel, zit de winst op korte termijn in eenvoudige maatregelen die de trekvaart en vestinggrachten aantrekkelijker maken voor het huidige doelgroepen, zoals de huidige kano- en sloepenroute. De partijen hopen uit het beschikbare programmabudget enkele quick-wins te kunnen realiseren als aanvulling op het project 'Versterken recreatieve waarde Naardertrekvaart'. De basis is echter dat er voldoende zekerheid is dat de projecten uit hoofdstuk 3 uitgevoerd kunnen worden binnen het aanwezige budget. Daarom zijn dit aanvullende ambities.

Mochten de programmamiddelen het toelaten, dan wordt gedacht aan de volgende maatregelen:

Aanlegplaatsen Vestingplein

De Naardertrekvaart en zuidelijke vestinggracht bij Muiden zijn al onderdeel van het bestaande sloepennetwerk. Hiervoor waren ook ligplaatsen bij het Vestingplein voorzien, maar door gebrek aan financiering vlak voor de gemeentelijke fusie is er alleen een bord geplaatst. In het kader van Verder met de Vesting Muiden wordt ook het plein heringericht, dus hier ligt een kans om werk met werk te maken.

Kano-oversteekplaats(en)

De trekvaart is ook een kanoroute. De noordelijke vestinggracht van Muiden is nu niet bereikbaar door een hele lage, vaste brug. Deze gracht zou, zeker omdat de naastgelegen vestingwal wordt hersteld, aantrekkelijk zijn om te kanoën. Een kano-oversteek bij deze brug is daarom een kleine, maar aantrekkelijke maatregel. Gemotoriseerd verkeer kan hier geen gebruik van maken.

Visueel herstel Noordpoldergemaal

Langs de trekvaart ligt bij Muiden het Noordpoldergemaal, met daaronder een inlaat van de Nieuwe Hollandse Waterlinie. Het gemaal is inmiddels ook een vergaderlocatie. Er zijn al plannen gemaakt (2014) om deze inlaat visueel te herstellen in combinatie met een aanlegplaats voor boot of kano. Randvoorwaarde is dat de naastgelegen weg geschikt blijft voor het bereiken van de naastgelegen percelen.

Als het duidelijk wordt dat het beschikbare budget het mogelijk maakt om maatregelen te nemen, wordt een passend proces met inwoners en belanghebbenden gestart om de projecten uit te werken.

4.2 Afronding Gooimeertak

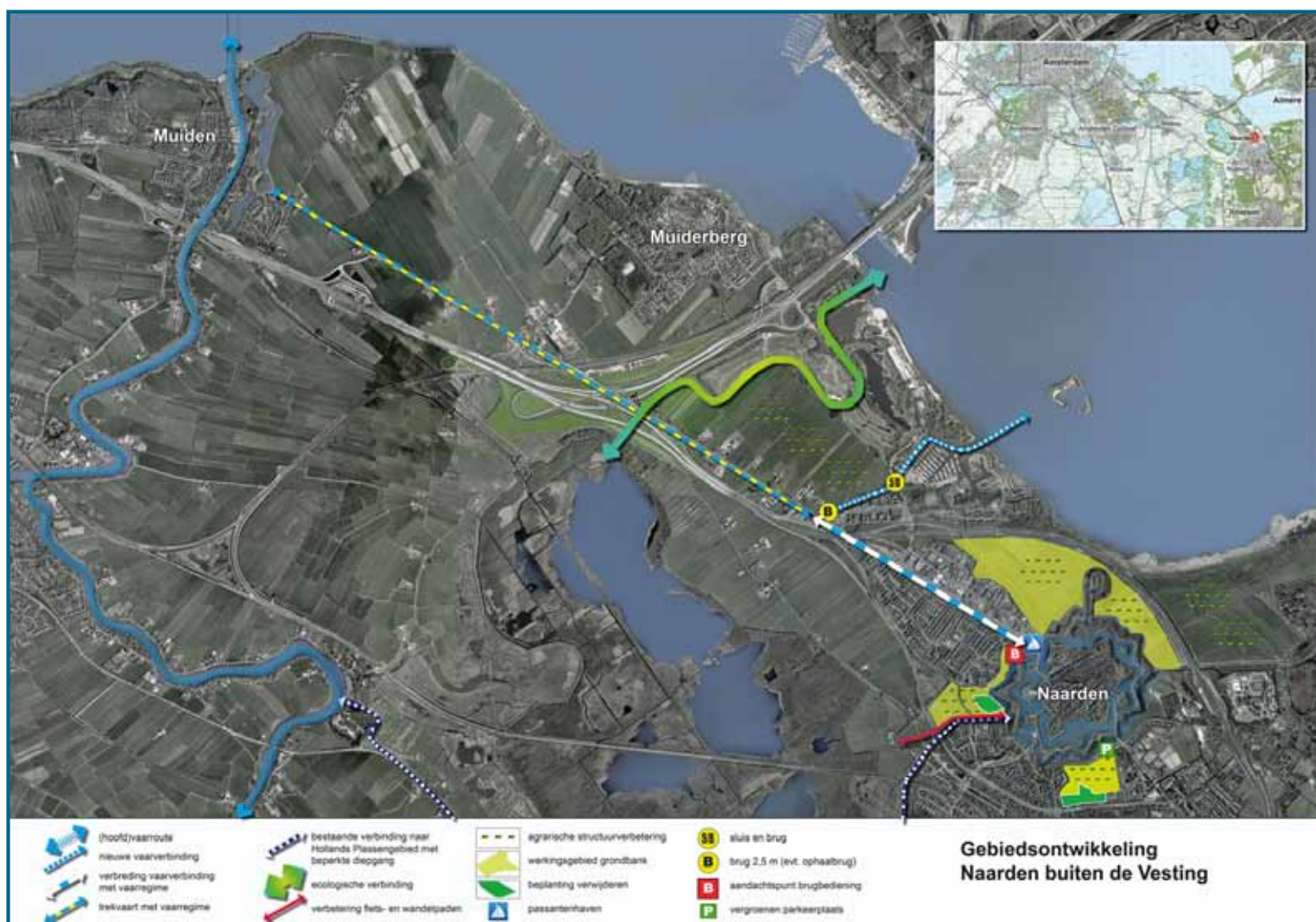
De Gooimeertak is nog niet volledig afgerond. De verantwoordelijkheid ligt bij Provincie (realisatie NNN) en Rijkswaterstaat (natuurcompensatie A1/A6). Alle partijen onderschrijven deze doelstelling. Er is nog nodig:

Viaduct Naardertrekvaart A6 / A1 - Zeldenrust met onder de A1 de grote ecopassage

- Nemen van passende maatregelen voor het kunnen passeren van de trekvaart en de naastgelegen lokale wegen door doelsoorten. Dit is deels al uitgevoerd door Rijkswaterstaat en wordt nog verder uitgewerkt en gerealiseerd;
- Duurzaam en efficiënt beheer van de ingerichte natuurgronden in de BOBM-polder.
- Verwerving en inrichting van de resterende 0,5 hectare beoogd Natuurnetwerk Nederland in de BOBM-polder. Provincie Noord-Holland is hier verantwoordelijk voor;

Het programma 2019 staat niet (financieel) de lat voor deze maatregelen. Als er een overschot ontstaat op het project Havenkom, kan in dit gedeelte van de vaart worden bijgedragen aan simpele maatregelen. Zoals meer rietoevers, waar toch al een versmalling is door de kunstwerken van de A6. Dit past ook goed bij de compensatiemiddelen.

4.3 Veilig stellen schootsvelden Naarden

Nog niet alle overheidsgronden in de schootsvelden van Naarden zijn overgedragen aan het Goois Natuurreservaat. Op een klein stukje ('Plakgronden') is nog een sanering van vervuilende grond nodig voordat het voor agrarisch natuurbeheer geschikt is. De sanering van de andere schootsvelden kon door het aanbrengen van een leeflaag door vrijkomende grond bij de inrichting van de Gooimeertak. Partijen hebben afgesproken om vergelijkbaar werk met werk te maken als een mogelijkheid zich aandient.

Daarnaast blijft het een doelstelling om alle schootsvelden in overheidshanden over te dragen aan een organisatie gericht op behoud van natuur en/of cultuurhistorische waarden.

Programma Verder met de Vesting Muiden

 Regio
Gooi en Vechtstreek

 gemeente
gooisemerren

 Provincie
Noord-Holland

 Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Milieu

4.4 Verder met de Vesting Muiden

In het convenant tussen de partijen uit 2015 staat ook het streven om het ontwikkelplan Verder met de Vesting Muiden ook daadwerkelijk om te zetten naar resultaten. Dit is in 2017 ook gelukt.

In het programma Verder met de Vesting Muiden investeren gemeente Gooise Meren, provincie Noord-Holland, de Regio Gooi en Vechtstreek en Rijkswaterstaat samen aan het behouden en versterken van de identiteit en leefomgeving van Muiden. Ook het Waterschap is actief betrokken. Het programma bevat projecten om bereikbaarheid, natuur, cultuurhistorie, landschap, landbouw, recreatie en beleving te verbeteren. Zo worden de oostelijke vestingwallen en het open polderlandschap in de schootsvelden hersteld, een groot natuurgebied gemaakt en recreatieve paden aangelegd.

Door de samenwerking tussen de verschillende partijen worden werkzaamheden efficiënter uitgevoerd, beschikbare middelen optimaal ingezet en kennis gedeeld.

Ook in dit programma zijn al aansprekende resultaten bereikt. Meer informatie vindt u hier:

www.regiogv.nl/gemeenteraden/ruimte-mobiliteit/verder-met-de-vesting-muiden/

1 BIJLAGE UITGEVOERDE PROJECTEN GEBIEDSPROGRAMMA 2015

UITGEVOERDE PROJECTEN GEBIEDSPROGRAMMA 2015

1.1 Ecologische verbinding Gooimeertak

Gooimeertak

Agrarische
structuurversterking

1.2 Agrarische structuurversterking

Agrarische
structuurversterking

1.3 Herstel en veiligstellen van de schootsvelden

1.4 Wandelpad tussen Naarden-Vesting en Stagzigt

Wandelpad Stagzigt

1.1 Ecologische verbinding Gooimeertak

Door verschillende wegen was het Naardermeer een 'ecologisch eiland' geworden van waaruit bijna geen uitwisseling met andere gebieden plaats kon vinden. In het wild levende dieren floreerden meestal pas echt goed als ze de ruimte krijgen, zich kunnen verspreiden en op verschillende plaatsen nieuwe populaties kunnen stichten. Deze populaties blijven alleen gezond wanneer er voldoende genetische uitwisseling is. Daarom is belangrijk dat er verbindingen tussen verschillende populaties mogelijk zijn.

Tegelijk met het verbreden van de snelweg zijn bij knooppunt Muiderberg daarom twee brede onderdoorgangen onder de A1 aangelegd. Dit geeft de mogelijkheid om de natuur in het Naardermeer en het Gooimeer met elkaar te verbinden. Deze verbinding heet de Gooimeertak.

De verbinding is bedoeld voor dieren die leven in de omgeving van het Naardermeer. Dat zijn dieren die leven in moerasnatuur. Dit zijn beschermde soorten zoals de otter, de waterspitsmuis en de noordse woelmuis. Ook bevers, kikkers, padden en salamanders, allerlei soorten dagvlinders en libellen, de haas, egel en de vos kunnen van het gebied gebruik maken.

Inhoud project

Naast de ecopassage onder de snelweg, moet ook er een gebied tussen het Naardermeer en Gooimeer geschikt gemaakt worden voor natuur. In de BOBM-polder moet ruim 20 hectare worden ingericht. Ook zijn er maatregelen nodig op de golfbaan Naarderbos. Het project wordt uitgevoerd door Rijkswaterstaat en Provincie Noord-Holland.

Bereikte doelstellingen:

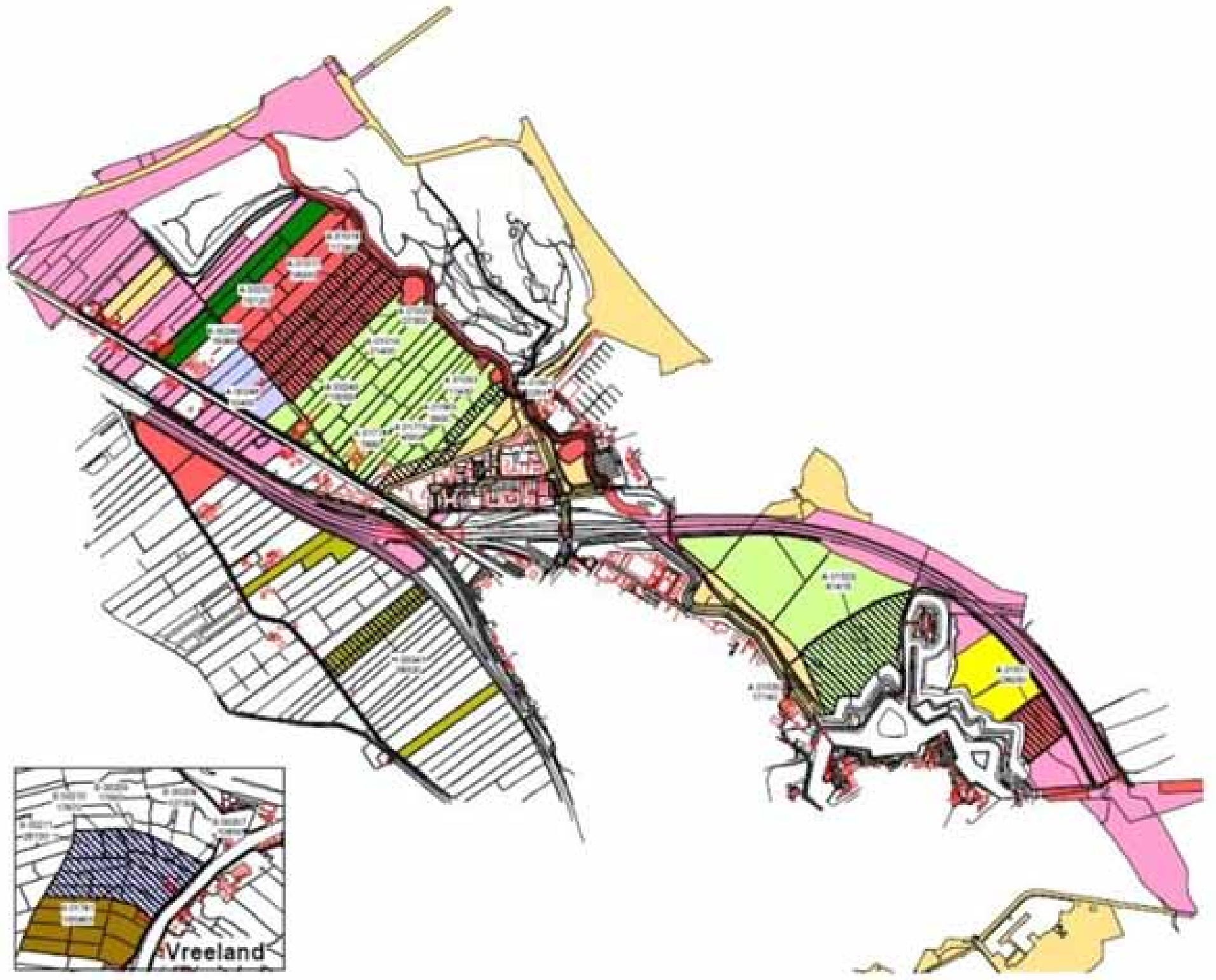
Deze doelstellingen zijn onder verantwoordelijkheid van het programma gerealiseerd:

- De ondergang onder de A1 door Rijkswaterstaat (maakte geen financieel onderdeel uit van dit gebiedsprogramma);
- Natuurcompensatie in de BOBM-polder in opdracht van Rijkswaterstaat (circa 19 ha). Deze natuurcompensatie valt voor een deel binnen de begrenzing van de Natuurnetwerk Nederland. Dit project is uitgevoerd;
- Een strook van 2 ha in de BOBM-polder ten zuiden van de golfbaan ingericht als onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland. Hiervan is ca. 1,5 hectare gerealiseerd;
- De ecologische inrichting van de golfbaan. Dit is uitgevoerd. Beheer is geregeld in het erfpachtcontract tussen de golfbaanexploitant en gemeente Gooise Meren.

Financiering

Rijkswaterstaat heeft de inrichting van de BOBM-polder betaald. De provincie heeft een subsidie verleend voor de inrichting op de golfbaan. De onderdoorgang onder de A1 is tegelijk met de wegverbreding gemaakt.

Groene Uitweg	Provincie Noord-Holland	Gooise Meren	Waterschap AGV	Regio Gooi en Vechtstreek	Rijkswaterstaat	Totaalbudget
	€ 975.400				€ 650.000	€ 1.625.400

1.2 Agrarische structuurversterking

Het eigendom in de schootsvelden en de BOBM-polder was versnipperd. Dat is ongunstig voor agrarische bedrijven, het meest efficiënt zijn aaneengesloten kavels, liefst bij de boerderij.

Inhoud project

Om de eigendommen aaneengesloten te krijgen, is er een ruil van gronden opgezet. Met deze kavelruil kon ook worden bereikt dat de grond voor de Gooimeertak en de vaarverbinding in overheidshanden kwam. Voor de kavelruil is een agrarisch bedrijf verplaatst naar Vreeland. Hier is een subsidie voor verleend. Dit project is uitgevoerd door Dienst Landelijk Gebied (namens Regio Gooi en Vechtstreek).

Doelstellingen

Deze doelstellingen zijn onder verantwoordelijkheid van het programma gerealiseerd:

- Verbeteren van de agrarische structuur, onder meer door verplaatsen agrarisch bedrijf;
- De gronden ter plaatse van de Gooimeertak en vaarverbinding in eigendom bij overheid;
- Verdeling van de pacht op agrarische grond in eigendom bij overheid.

De kavelruilovereenkomst is getekend op 31 juli 2014 en de actepassing heeft op 21 augustus 2014 plaatsgevonden. Ook de pacht is verdeeld. Daarmee zijn de doelstellingen behaald en is dit project succesvol afgerond.

Financiering

De grondaankopen en bedrijfsverplaatsing zijn betaald uit Groene Uitwegmiddelen. De gemeente heeft daarnaast grond geruild, waarmee het eigendom van de beoogde plek van de vaarverbinding bij de gemeente kwam. Ook nu de vaarverbinding niet gerealiseerd wordt, is deze grond belangrijk voor de doelstellingen van de Groene Uitweg.

Project	Groene Uitweg	Provincie Noord-Holland	Gooise Meren	Waterschap AGV	Regio Gooi en Vechtstreek	Rijkswaterstaat	Totaal (excl. BTW)
Agrarische structuurversterking	€ 1.215.116						€ 1.215.116

1.3 Herstel en veiligstellen van de schootsvelden

Een open zicht was cruciaal voor een vestingstad als Naarden en hoort bij de unieke kenmerken van het systeem van de Nieuwe Hollandse Waterlinie.

In de schootsvelden in Naarden was begroeiing ontstaan en was er bodemverontreiniging. Het doel van het programma is om de openheid en te herstellen en de gronden geschikt te maken voor agrarisch natuurbeheer. Daarnaast was het de wens om te zorgen dat de schoonheid van deze gebieden behouden blijft door deze over te dragen aan een organisatie die is gericht op behoud van natuur- en cultuurhistorische waarden.

Inhoud project

Om de gronden geschikt te maken voor agrarisch gebruik moest op de verontreinigde plekken een leeflaag met schone grond worden aangebracht. Door slim gebruik te maken van vrijkomende grond bij inrichting van de Gooimeertak is dit zonder extra kosten gelukt. Ook is begroeiing weggehaald.

Verder zijn deze gronden grotendeels overdragen aan het Goois Natuurreservaat, die volgens de statuten het doel hebben om het natuurschoon 'ten eeuwig en dage' te behouden. De gronden worden in erfpacht gegeven aan een agrarische natuurvereniging.

De gemeente Gooise Meren is verantwoordelijk voor dit project.

Doelstellingen

Deze doelstellingen zijn onder verantwoordelijkheid van het programma gerealiseerd:

- het geschikt maken van schootsvelden, die in eigendom zijn van de gemeente Gooise Meren, voor agrarisch natuurbeheer;
- het overdragen van gronden van de gemeente Gooise Meren in het schootsveld aan het Goois Natuurreservaat. Dit heeft in 2018 plaatsgevonden.

Financiering

Het geschikt maken van de schootsvelden voor agrarisch natuurbeheer is grotendeels al uitgevoerd door grond, wat vrijkwam bij inrichting van de Gooimeertak, aan te brengen als leeflaag. Hier is dus geen extra budget voor nodig geweest. Het Goois Natuurreservaat heeft geen vergoeding voor de gronden hoeven te betalen. De gemeente heeft uit Groene Uitwegmiddelen een subsidie gehad ter vergoeding van de grondwaarde. De gemeente steekt deze subsidie weer in het programma (project historische havenkom Naarden).

Het beheer van de overgedragen schootsvelden wordt uitgevoerd door de agrarische natuurvereniging, die de gronden in erfpacht van het Goois Natuurreservaat krijgen.

Project	Groene Uitweg	Provincie Noord-Holland	Gooise Meren	Waterschap AGV	Regio Gooi en Vecht-streek	Rijks-waterstaat	Totaal (excl. BTW)
Herstel schootsvelden	€ 166.416						€ 166.416
Behoud schootsvelden	€ 1.657.448						€ 1.657.448
TOTAAL	€ 1.823.864						€ 1.823.864

1.4 Wandelpad tussen Naarden-Vesting en Stadzicht

Natuurmonumenten heeft bij Stadzicht een bezoekerscentrum. Er is echter geen directe wandelroute tussen de vesting en Stadzicht. Dit is niet alleen lokaal maar ook in regionaal verband een ontbrekende schakel in het wandelnetwerk. Voor de recreatieve doelstellingen van het programma is daarom besloten om een wandelpad tussen Naarden-Vesting en Stadzicht te maken.

Inhoud project

Dit wandelpad moet de oude Rijksweg passeren. Om dit veilig mogelijk te maken, moest hier een stoplicht (verkeerregelinstantie) worden gemaakt. In het schootsveld waren ook wat maatregelen nodig, zoals bruggetjes over sloten en het verwijderen van begroeiing.

De gemeente is verantwoordelijk voor dit project en heeft de realisatie gedaan. De Regio is verantwoordelijk voor het regionale wandelnetwerk en heeft

Doelstellingen

- Deze doelstellingen zijn onder verantwoordelijkheid van het programma gerealiseerd:
- het realiseren van een veilige oversteek van de oude Rijksweg, het aanbrengen van voorzieningen voor het wandelpad in de schootsvelden en het verwijderen van begroeiing waar nodig.

Aanvullende doelstellingen:

De gemeente heeft de werkzaamheden aangegepen om faunaduikers onder de Rijksweg aan te leggen.

Financiering

Het project is gesubsidieerd door de provincie uit het programma Groen. Daarnaast is vanuit de Groene Uitweg een gedeelte betaald. De Regio draagt de kosten van de bruggetjes. Het overige wordt door de gemeente opgebracht.

Het eigendom en beheer van het wandelpad en de verkeersinstallatie is in handen van de gemeente.

Groene Uitweg	Provincie Noord-Holland	Gooise Meren	Waterschap AGV	Regio Gooi en Vechtstreek	Rijkswaterstaat	Totaalbudget
€ 175.000	€ 232.500	€ 190.000				€ 597.500

2 BIJLAGE OVERZICHT KOSTEN EN FINANCIERING

Project	Groene Uitweg	Provincie Noord-Holland	Gooise Meren	Water-schap AGV
Historische havenkom Naarden	€ 860.966*		€ 1.700.000 **	
Versterking recreatieve waarde trekvaart			€ 300.000 ***	
SUBTOTAAL programma 2019	€ 860.966*		€ 2.000.000**	
Gooimeertak		€ 975.400		
Agrarische structuur-versterking	€ 1.215.116			
Herstel schootsvelden	€ 166.416			
Behoud schootsvelden	€ 796.482*			
Wandelpad	€ 175.000	€ 232.500	€ 190.000	
Historische kosten en kosten vaarverbinding	€ 1.309.526			
Overige kosten Convenant en SOK 2017**	€ 539.243 ***		€ 66.648 ***	
SUBTOTAAL programma 2015	€ 4.201.783	€ 1.207.900	€ 256.648	
TOTAAL	€ 5.062.749	€ 1.207.900	€ 2.256.648	

Investeringsbijdrage projecten 'Naarden buiten de Vesting', totaal 2015 en 2019

Regio Gooi en Vechtstreek	Rijkswaterstaat	Totaal (excl. BTW)
		€ 2.860.966
		€ 300.000
		€ 2.860.966
	€ 650.000	€ 1.625.400
		€ 1.215.116
		€ 166.416
		€ 796.482
		€ 597.500
		€ 1.309.526
		€ 605.891
	€ 650.000	€ 6.316.331
	€ 650.000	€ 9.177.297

* De schootsvelden in eigendom van de gemeente zijn overgedragen aan Goois Natuurreservaat. De vergoeding voor de grondwaarde is middels een subsidie uit Groene Uitweg aan de gemeente voldaan. De subsidie wordt ingezet voor de historische havenkom en staat daarom hier als investering vermeld en niet bij de schootsvelden.

** afkomstig van bijdrage van Rijkswaterstaat als compensatie voor aantasting van de recreatieve en landschappelijke waarde van de Naardertrekvaart.

*** het budget voor dit project wordt pas ingezet indien vaststaat dat er geen tekort is bij de historische havenkom. Het tegengaan van de verrommeling wordt ook aangepakt door bootjes mogelijkheid te bieden om in de historische havenkom ligplaats in te nemen. De kosten voor het maken van ligplaatsen zijn onderdeel van dat project. Voor het handhavend optreden wordt geen investeringsbijdrage voorzien, de ambtelijke kosten worden gedragen door de betrokken overheid.

COLOFON

opdrachtgever:
Regio Gooi en Vechtstreek

Christiaan van Zanten

Programmacoördinator Ruimte en Mobiliteit

Regio
Gooi en Vechtstreek

Burgemeester de Bordesstraat 80, 1404 GZ Bussum
Postbus 251, 1400 AG Bussum
(035) 692 64 44 | regiogv.nl | [@RegioGV](https://www.facebook.com/RegioGV)

LANDSCHAPSARCHITECTEN
Since 1998

